

50 VUOTTA SITTEN

KYPROKSEN
KRIISI KIRISTYI

Kyproksen kriisi kosketti suomalaisia 1960-luvulla: **Sakari Tuomioja** toimi kriisin välittäjänä, ja Suomi lähetti rauhanturvaajia YK:n UNFICYP-operaatioon vuonna 1964. Oslon rauhantutkimusinstituutin **Malvern Lumsden** kirjoitti Kyproksesta Ulkopoliitikka-lehdessä 3/1965: »Eri väestöryhmien väliseen kamppailuun Kyproksessa sekoittuu myös edistyksen ja taantumuksen välinen kamppailu. Presidentti Makarios on taitavasti säilyttänyt tasapainon kommunistien ja kenraali Grivasin edustamien vastakkaisen voimien kesken. Turkkilaiset sitä vastoin ovat murhanneet useimmat huomattavat vasemmistolaiset tai sellaisiksi epäillyt.»

»Kyproksen turkkilaiset, jotka yli kolmen vuosisadan ajan ovat olleet siirtomaaherroja, käyvät nyt viimeistä epätoivoista taisteluaan pelastaakseen asemansa, jonka he uskovat yhä kuuluvan itselleen. Tässä taistelussa tuntuu olevan samankaltaisia piirteitä kuin esimerkiksi Rhodesian valkoisen vähemmistön kamppailussa, ja siihen yhdistyy kamppailu väistämättömiä sosiaalisia muutoksia vastaan.»

Rajan Menon ja Eugene Rumer: Conflict in Ukraine. The Unwinding of the Post-Cold War Order. MIT Press 2015, 240 s.

Mohsen Makhmalbaf: The President. Georgia, Ranska, Britannia 2014, 119 min.

Uusi kriisi,
vanhat viisaudet

YHDYSVALTALAISTUTKIJOIDEN Rajan Menonin ja Eugene Rumerin mukaan Ukrainan kriisi on itä-länsi-suhteiden vakavin horjuttaja sitten kylmän sodan päättymisen. Kirja tekee selväksi, että nykyisen kriisin taustalla on jopa vuosisatoja vanhoja jännitteitä ja Ukraina neuvostoajoilta periytyneitä taloudellisia ja poliittisia rakenteita.

Menon ja Rumer vaativat, että Euroopan ja Yhdysvaltain on rakennettava selkeä Venäjästrategia, joka perustuu kovaan realismiin ja Venäjän historian tuntemukseen. Konkreettista kuvaa tästä strategiasta kirja ei kuitenkaan anna.

Suomalaiselle lukijalle Menon ja Rumer tarjoavat tuttua paasikivelaista viisautta: maantieteelle emme mitään voi, ja Venäjän erityisyys kansainvälisen politiikan toimijana on muistettava.

Kirja saa pohtimaan, miten paljon paremmin Eurooppa olisi voinut Venäjä-suhteensa 1990-luvulla hoitaa. Nykyinen kriisi osoittaa, että osa turvallisuusjärjestelmästä jäi tuolloin rakentamatta.

OLLI SINIVAARA

Kirjoittaja on vapaa toimittaja.

Diktaattori
pakosalla

PALKITTU iranilainen ohjaaja **Mohsen Makhmalbaf** kuvaa terävästi vallankumousta ja sen liikkeellepanemaa väkivallan kierrettä elokuvassaan *The President*.

Vahvasti vertauskuvallisen, trillerin ja satiirin lajityyppien kanssa leikittelevän elokuvan päähenkilö on sotilasdiktaattori maassa, jonka kaupungit ja maisemat muistuttavat Keski-Aasiaa. Arabikevään inspiroima elokuva alkaa vallankumouksesta, joka sysää valtansa menettäneen päähenkilön pakomatkalta halki köyhän ja levottoman maan. Matkalla diktaattori joutuu kohtaamaan häikäilemättömän vallankäytönsä seuraukset: väkivalta luo väkivaltaa.

Osa Makhmalbafin elokuvista on kielletty ohjaajan kotimaassa. Makhmalbaf asuu Pariisissa ja on elänyt maanpaossa sen jälkeen, kun **Mahmud Ahmadinejadista** tuli Iranin presidentti vuonna 2005.

NIINA OISALO

Kirjoittaja on vapaa toimittaja.

Elokuva esitetään syyskuussa Rakkautta & Anarkiaa -festivaaleilla Helsingissä.

Katso tarkemmat tiedot: hiff.fi.